

Blik op Boijl

DE DORPSKROEGEN

Zoals in veel dorpen, waren in het verleden ook in Boijl meerdere dorpskroegen. De oudste, was vrij zeker waar nu de dagopvang in 'het Zwaantje' is. (Zie 'Blik op Boijl' zomer 2017.)

Op oude kaarten is te zien dat er tot zo rond 1900 nog maar heel weinig bebouwing langs de Boijlerweg is. De kerk dateert zeker al vanaf de 12e eeuw en is goed herkenbaar. Even ten westen daarvan staat altijd een blokje, wat bebouwing is. Dat moet de dorpskroeg van nr. 81 geweest zijn. Uit gegevens van familie van Riesen blijkt dat die er zeker begin 1800 al was.

Schuin er tegenover op nr. 74 en nr. 76 stond ook een café. Familie Nolles een oude Boijliger naam, waren er lange tijd de caféhouders. Toen in 1881 de Boijliger Meenthe verkocht werd, was de verkoop in 2 café's. Volgens een advertentie, de officiële verkoop in 1881 bij Harm Nolles. 40 jaar later in 1920 bood zijn zoon Jan H Nolles het zelfde café ter verkoop aan. Pieter Otter, smid/café houder werd de nieuwe eigenaar. 1920. Het rommelde ook wel eens in de herbergen.

Een kantenbericht van 1913:

'Enige mannen': Jentje en Jan S, Lenze Z uit Noordwolde en Jan K uit Peperga hadden in een Noordwoldiger café 'opgeschept' (de boel kort en klein geslagen?) en gingen op weg naar Boijl! Nolles die dit bijtijds ter ore kwam, sloot rap zijn deuren. Jentje zette de schouder er tegen, de anderen 'duwden hem op', de ruit brak en de deur begaf het. Ze stormden naar binnen en 'eischten drank', zo niet dan zouden ze Nolles 'aan riemen' snijden. Nolles vluchtte en met hem zijn vrouw en knecht. Dochter Aaltje (20) bleef alleen achter. Een timmergezel uit de buurt kwam samen met Nolles haar nog te hulp maar die vertrok ijlings toen hij hoorde hoe ze het meisje bedreigden en drank eisten.

Aaltje weigerde en uiteindelijk vertrokken de mannen. De rechtbank eiste voor Jentje 6 weken gevang, Jan S en Jan K 3 weken en Lenze Z 2 weken.

Het was toch een roerig jaar want ook in 1913 brandde café van Riesen af. (nr. 81)

1892

1901

1934

haar café. (klinkt dit bekend?) Café Posthumus staat te huur in 1927 en R Dassen wordt de huurder, niet voor heel lang want in 1934 is er schutjassen bij Willem en Janke Veurman.

Aan de westkant van Boijl was in café R Posthumus in 1892 een 'openbare vergadering' (Wat mag 'de Gemeenteraadskwestie' geweest zijn?) Film in 1901 en dat zal een heel spektakel geweest zijn want we hadden toen nog geen elektrisch! In 1915 klaagt de Wed. R Posthumus over de slechte waterafvoer en de plassen water bij

De café's waren het middelpunt van de vee – en jaarmarkten, die in mei en september/oktober werden gehouden. Hoogtepunten in het dorpsgebeuren met feest en vertier voor jong en oud. De draaimolen van Hein Akkerman stond steevast op het grasveldje naast café het Zwaantje, nu ingang Brink.

Alle caféhouders hebben door de jaren heen een nevenberoep. Kruidenier, boer en smid. De vrouwen werken ook hard mee en met een boerderij erbij..., vroeg op en laat naar bed...!

Als Pieter Otter het café van Nolles in **1920** koopt, bouwt hij er aan de oostkant een woning bij. Van oude dorpsfoto's kennen we deze aanbouw met daarvoor een veranda.

Met de komst van de tram in **1914** kwam ook het nodige goederenvervoer op gang. Dit werd opgeslagen onder die overkapping en de wachtenden voor de tram stonden mooi beschermt.

Otter beëindigde de smederij en verkocht het café in **1949** aan Hendrik Knol. Die maakte van de smederij weer een kleine boerderij. Piet Krol werd rond **1960** de volgende eigenaar maar het pand verpauperde. Historisch werd de rit van Keino met zijn gele Boemerang brommer rond het biljart.....

Jan Koops (timmerman op Boijlerweg 97) kocht het pand voor afbraak en bouwde de loods er achter. Na een paar jaar braak liggen begon in **1970** de bouw van de huidige woningen nr. 74 en 76.

Café 'het Zwaantje' was sinds **1897** in eigendom van de fam. van Riesen – Harder. Eerst boerderij/kruidenierswinkel/café en later in 1913 na de brand herbouwd, werd het café/boerderij.

In **1969** werden Henk en Jantje de Vries de nieuwe eigenaren. De Tille werd in **1980** gebouwd op de plek van de boerenschuur en lange tijd was het één geheel maar sinds **2012** zijn het twee eenheden.

Na meerdere eigenaren kocht de kerk in **2015** het café waar nu een dagopvang is voor mensen met een zorgvraag en..... is nog steeds op bepaalde dagen open voor koffie/thee.

De aanbouw - aula naast het dorpshuis de Tille is met

vrijwilligers omgebouwd tot een nieuwe kroeg, het Brinkhuus.

Het café op het west werd na Willen Veurman vanaf **1954** beheerd door Chris en Harmke Mailly. Een kleine ouderwetse bruine kroeg, waar veel besproken en verhandeld is.

De band 'Karrespoor'(van mooi man) strandde met een kapotte auto in Boijl en vond gastvrij onderdak bij Harmke. Ze werd in **1995** op haar verjaardag verrast met een live optreden en een CD.

Na het overlijden van haar man runt Harmke de kroeg tot **1999**. Ze gaat dan met een welverdiend pensioen. Het oude café is na haar overlijden in 2020, verkochten, ontruimd slooprijp en wacht op een nieuwe bestemming.

De oude dorpskroegen zijn van de tijd van voorbij.

'Dorpsarchief Boijl'

Jellie Menger – Oosterkamp

